

Zakon o planiranju i izgradnji - SAOPŠTENJE

Prijedlog Zakona o planiranju i izgradnji bio je na Javnoj raspravi koja je trajala 40 dana, od 4. maja 2017.godine do 12. juna 2017.godine. Tokom trajanja javne rasprave, javnost kako ona stručna tako i laička, institucije, jedinice lokalne samouprave i brojni građani su uzele učešća o čemu svjedoče brojne primjedbe koje su sadržane u **Izveštaju sa javne rasprave**, koji je napravio MORT. Pored niza primjedbi na pojedine konkretne članove zakona, veliko negodovanje javnosti izazvao je sam koncept Zakona na kojem bi se zasnivalo buduće planiranje i upravljanje prostorom Crne Gore, koncept koji podrazumijeva totalnu centralizaciju cijeloga procesa, svu moć odlučivanja smještenu u jednom ministarstvu kao i svođenje cijeloga sistema planiranja na dva planska dokumenta – **PPCG i Plan generalne regulacije**. Ovakav koncept poništava sve ono dobro što je postojalo u višedecenijskoj praksi planiranja u Crnoj Gori, a istovremeno otvara vrata za nastavak loše prakse koja je rezultirala aktuelnim stanjem u prostoru, posebno u priobalnom regionu Crne Gore. Tako radikalna promjena Zakona i ozbiljnost i brojnost primjedbi na nju, zahtijevali bi rad na Zakonu do postizanja konsenzusa svih učesnika u procesu planiranja (planera, urbanista, arhitekata, jedinica lokalne samouprave...). Na žalost, ali ne i neočekivano, javna rasprava je zapravo pokazala koliko MORT nije raspoložen za takav vid saradnje odnosno koliko svoju moć predlagača zakona zloupotrebljava sprovodeći javnu raspravu kao ispunjavanje forme, koja se podrazumijeva u demokratskim sredinama. U odgovorima na primjedbe najčešće lakonski odgovara da nisu prihvatljive, da su to konstatacije, a ne primjedbe i sl.... Minimalne su promjene u odnosu na Nacrt, ono najvažnije, suština odnosno sam koncept Zakona, koji je izazvao mnoštvo negativnih reakcija, ostao je isti. Negiranje odnosno neprihvatanje najvećeg broja primjedbi i ostajanje pri Zakonu kakav je predložen, je najbolja ilustracija budućega načina sprovođenja Zakona, gdje će učešće javnosti biti jednako tretirano.

Podsjećanja radi, Nacrt *Zakona o planiranju prostora i izgradnji objekata* bio je na javnoj raspravi 2015.godine. Nakon godine stanke, u proljeće 2017. godine MORT pušta u proceduru Prijedlog *Zakona o planiranju i izgradnji* koji nema nikakvih dodirnih tačaka sa onim Nacrtom, koji je bio na javnoj raspravi. Prijedlog Zakona koji iz temelja mijenja koncept dosadašnjeg planiranja i upravljanja prostorom, nakon što je "procurio" u javnost i izazvao burne reakcije, preimenovan je u Nacrt i stavljen na javnu raspravu. Na javnoj raspravi je jednodušno ocijenjen negativno, ali Ministarstvo ipak nastavlja proceduru donošenja Zakona.

Ministarstvo održivog razvoja i turizma (MORT) ovim Zakonom preuzima na sebe apsolutnu kontrolu nad planiranjem i upravljanjem prostorom, a pri tome ne poštuje i potpuno ignoriše mišljenje struke. Isti MORT koji je već na takav način, planirajući kroz državne studije lokacije omogućio gradnju na pjeni od mora i privatizaciju djelova obale, koji je davao saglasnosti na sve DUPove koji su bili osnov za stanje u prostoru kakvo danas imamo, MORT koji je odobrio gradnju na Turskom rtu i dao saglasnost na LSL Glavati, čime se dovodi u pitanje opstanak Područija Kotora na Listi Svjetske baštine, MORT koje je ne spriječivši je omogućilo izgradnju neznanog broja bespravnih objekata, koji je rad na **PP Posebne namjene za obalno područje CG** započeo 2011. godine i još ga nije završio, MORT kojemu su lokalne samouprave krive za sve pogreške koje će imati trajne posljedice u prostoru, kao da to Ministarstvo nije do sada postojalo i kao da prije ovoga Zakona nije imalo nikakvih ovlaštenja...

Vlada Crne Gore je na sjednici održanoj 31. avgusta ove godine usvojila Prijedlog Zakona i uputila ga Skupštini Crne Gore na usvajanje. Vanredna sjednica Skupštine je zakazana za 26. Septembar, a Zakon o planiranju i gradnji je jedina tačka Dnevnog reda. Još uvijek ima vremena da se procedura donošenja Zakona zaustavi, jer ovakav Zakon odnosno takav koncept i rješenja koja iz njega proističu su presedan, ne samo u zemljama sa kojima smo živeći u istoj državi dijelili i iste modele planiranja prostora, nego i šire; biti jedinstven ne znači uvijek biti i najpametniji, a stanje u našem prostoru danas ne može podnijeti eksperimente, ono zahtijeva znanje i dobru, iskrenu volju da se negativni procesi zaustave i okrenu u suprotnom smjeru.

Stanje prostora zahtijeva ne samo promjene u aktuelnom *Zakonu o planiranju prostora i izgradnji objekata*, ono zahtijeva i promjene drugih zakona koji utiču na prostor i koji bi morali biti međusobno usaglašeni, to bi se moralo napraviti angažmanom struke različitih usmjerenja i na transparentan način, ali ovaj i ovakav *Zakon o planiranju i gradnji* sigurno nije na tome tragu.

Kotor, 16. septembar 2017. godine

Društvo prijatelja bokeške baštine

Marija Nikolić, dipl. ing. arh.
Katarina Nikolić, dipl. ing. arh.
Jasminka Grgurević, dipl. konzervator-restaurator
Slobodan Bobo Mitrović, dipl. ing. arh.
dr. Stevan Kordić, matematičar i fotograf

EXPEDITIO

Biljana Gligorić, dipl. ing. arh.
Tatjana Rajić, dipl. ing. arh.
Aleksandra Kapetanović, dipl. ing. arh. konzervator

Saopštenje podržavaju:

Dr Milica Vujošević, mast. ing. arh.
Borislav Vukićević, dipl. ing. arh.
Andrijana Jokić, dipl. ing. arh.
Brankica Radonjić, dipl. ing. arh.
Nikodin Žižić, dipl. ing. arh.
Paulina Lanceroti, dipl. ing. arh.
Zenepa Lika, dipl. ing. arh.
Zorica Tomanović, dipl. ing. arh.
Radomir Radević, prof. filozofije
Marija Konjević, menadžer u turizmu
Ratimir Martinović, pijanist
Patricija Pobrić, magistar, ekološki aktivista